

משרד החינוך

המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך קדם יסודי

המינהל לפיתוח מערכת החינוך

קריטריונים לתקצוב רשויות מקומיות עבור "עיצוב מרחבי הגן העתידי"

לשנת 2020

תקנה תקציבית: 60060101

רקע ומטרות התכנית

מודל "הגן העתידי" נבנה במטרה לעודד עשייה המותאמת למאה ה-21 בגני הילדים. המודל מציג עוגנים, המספקים מענים פדגוגיים המאפשרים לצוות החינוכי, לבנות מודל המתווה את דרכו הייחודית של הגן.

עוגני הגן העתידי:

- **ביטוי אישי** – פיתוח חשיבה באמצעות השתתפות פעילה של הילדים – "למידה השתתפותית". התייחסות לילדי הגן כשותפים פעילים בתהליך הלמידה תוך טיפוח מרחב בטוח המאפשר להעלות וליישם רעיונות, לבטא רצונות ולקדם מסוגלות אישית.
- **קהילתיות** – גן הילדים במרחב הקהילתי, התייחסות למארג היחסים בקהילה תאפשר יצירת תודעה, זהות ושייכות תרבותית (לוקלית וגלובלית) ותקדם ערכים של אחריות ומעורבות חברתית.
- **יזמות ויצרנות** – מרחב ליצירה עצמית, התייחסות לילדי הגן כיוזמים ויצרנים של תכנים ומוצרים שלהם באופן המטפח יצירתיות, חדשנות ומקדם תרבות של "עשה זאת בעצמך" (מעבר מצרכן ליצרן).
- **למידה במרחבי החיים** - התייחסות לכל המרחבים בסביבת הגן, מרחבי החיים של הילדים (מרחבים טבעיים, "יהלומים תרבותיים") כמרחבים חינוכיים המאפשרים למידה אותנטית המתרחשת בכל זמן ובכל מקום.

בשנת 2020, אנו מבקשים לקדם את תכנית "עיצוב מרחבי הגן העתידי". התכנית מיועדת למנהליות גן, המובילות מודלים ייחודיים ופדגוגיה חדשנית בגן. התכנית נועדה לאפשר חשיבה מחודשת על המרחבים החינוכיים המסורתיים בתוך הגן ובחצר, כחלק ממודל ייחודי ומתפיסה פדגוגית, בהתאם לאסטרטגיות ופרקטיקות הוראה חדשניות, המזמנות ומעצימות תהליכי למידה ייחודיים.

"מרחבי הגן העתידי" יתוכננו כמרחבים ייחודיים בגן ובחצר כאחד, המבוססים על תפיסה פדגוגית חדשנית, וילוו בפיתוח מקצועי התומך תהליכי הוראה בסביבה זאת. המרחבים ייצרו תנאים והזדמנויות לתהליכי הוראה-למידה משמעותיים, ויביאו לידי ביטוי חשיבה פדגוגית פורצת דרך בממדים הבאים: ארגון זמן, ארגון סביבה, ארגון תכנים, ארגון לומדים ומגוון דרכי הוראה.

סה"כ מסגרת תקציב לשנת 2020 - 20 מיליון ₪.

משרד החינוך

המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך קדם יסודי

המינהל לפיתוח מערכת החינוך

אוכלוסיית יעד והגופים המתוקצבים

כלל הרשויות יאתרו מנהלי/ות גן המובילים/ות פדגוגיה חדשנית, שפיתחו מודלים חדשניים, המתנסות והפועלות בדרכי הוראה/למידה חדשניות, שמרחב הגן (פנים וחצר) הקיים אינו תומך ותואם את דרכי הוראה/למידה אלה, ומעוניינות להיענות לקול הקורא. כל רשות, בשיתוף מנהלי/ות הגן, זכאית להגיש הצעות לתכנית "עיצוב מרחבי הגן העתידי" בגני ילדים רשמיים, בהלימה לתפיסה הפדגוגית, המזמנת תהליכי הוראה/למידה ייחודיים. הרשות רשאית להגיש בקשה אחת בלבד עבור גן ילדים.

משרד החינוך

המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך קדם יסודי

המינהל לפיתוח מערכת החינוך

תנאי הסף להגשת בקשה :

גני ילדים עבורם מבוקש התקצוב עומדים בתנאים אלה :

1. פיתחו מודל פדגוגי חדשני, שתואם ומקדם את תפיסת "הגן העתידי". בהתייחס לאמור, הגשת הבקשה בנספח ג'.
2. מנהל/יות הגן לקחו/תיקחנה חלק בפיתוח מקצועי המוכר ע"י משרד החינוך, התומך בפיתוח ויישום תפיסת "הגן העתידי" באותה שנת לימודים עבורה ניתן התקציב.
3. הרשות המקומית היא בעלת זכות קניינית במבנה עבורו מבוקש התקצוב. מבנים בשכירות/חכירה לתקופה של מעל 10 שנים.
4. לא ניתן להגיש בקשה נוספת בשנת 2020 עבור גנים שתוקצבו בקול קורא גנים חדשניים בשנים 2018-2019

על ההצעה לכלול:

1. נספח ב' – טופס הגשת בקשה לתקצוב רשויות מקומיות עבור עיצוב מרחבי הגן העתידי. בקשות יש להגיש באתר בקשות מינהל מצ"ב הקישור :
<https://apps.education.gov.il/PTYMNU/Bakashut.html?v=41>
2. נספח ג' – מסמך תפיסה ועקרונות הפדגוגיה החדשנית בגן הילדים, ותיאור התאמת מרחב הלמידה המוצע לתפיסה זו.
3. תכנית מצב קיים + מצב מוצע להתאמת עיצוב מרחב הגן ו/או החצר בקני"מ 1:100 **התומכת בתפיסה הפדגוגית** (תכנית pdf) לציין שטח הגן נטו (תכנית צבועה), יש לצרף תמונות מצב קיים של המבנה וחצר הגן. ניתן להגיש סעיף זה, גם לאחר מועד קבלת ההרשאה אך, תנאי למימוש ההרשאה יהיה אישור תכנית זו על ידי מינהל הפיתוח.
4. אומדן עלויות מפורט : פירוט כמויות ופירוט מחיר יחידה כולל סה"כ, חתום על ידי מהנדס הרשות. האומדן מבוסס על מחירון מוכר בענף ציבורי. ניתן להגיש סעיף זה, גם לאחר מועד קבלת ההרשאה אך, תנאי למימוש ההרשאה יהיה אישור תכנית זו על ידי מינהל הפיתוח.
5. בקשות הרשות ילוו ע"י מעצב פנים או אדריכל.

מפתח תקצוב ומרכיבי התקצוב:

1. גובה תקצוב עיצוב מרחב חדשני בגן ילדים כולל התאמות במבנה, הוצאות תכנון וריהוט והצטיידות יהיה עד 78,500 ₪, כולל מע"מ, אישור יציאה לביצוע לאחר קבלת ההתחייבות בכפוף לאישור האומדן והתכנית ע"י היחידות המקצועיות- אגף קדם יסודי, ואגף א' בינוי ותקצוב.

משרד החינוך

המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך קדם יסודי

המינהל לפיתוח מערכת החינוך

2. התקצוב יינתן למרכיבים פיזיים בלבד :
ריהוט תומך פדגוגיה חדשנית, עבודות חידוש מבנה הגן כולל התאמות במרחב הגן והחצר, ציוד טכנולוגי והצטיידות הקשורה לתפיסה הפדגוגית החדשנית.
הצטיידות: לא תעלה על 30% מסך כל הבקשה. הבקשה תכלול: רכישת ריהוט מותאם, ציוד טכנולוגי, מתקני משחק בחצר והצטיידות הקשורה לתפיסה הפדגוגית החדשנית.
3. לא יינתן אישור לעבודות בניה חדשה, רכישת מוצרי חשמל (טלוויזיה, מקרר, תנורי אפיה, מיקרוגל) וציוד משרדי.
4. התקציב יכלול עד 10% עבור תכנון ופיקוח.

נהלים בקרה

1. לאחר אישור הבקשה בהתאם לקריטריונים ולתנאים במסמך זה תישלח לרשות התחייבות תקציבית. שחרור הכספים לאחר אישור התכנית והאומדן, יועבר לרשות המקומית כנגד המצאת כל המסמכים הנדרשים בהתאם לנוהל שחרור הכספים המצוי באתר האינטרנט אגף א' בינוי ותקצוב/ נהלים וטפסים/ שחרור כספים חידוש מבנים.
2. בסיום העבודה, יש לצרף תמונות של גמר העבודות, כולל המתקנים והריהוט במרחב.

חשבות

לשכה משפטית

מינהל כלכלה ותקציבים

סמנכ"ל ומנהל מנהל הפיתוח

מנכ"ל המשרד

משרד החינוך

המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך קדם יסודי

המינהל לפיתוח מערכת החינוך

נספחים

1. נספח א' - עקרונות והנחיות לתכנון אדריכלי ל"מרחב הגן העתידי"
2. נספח ב' – טופס הגשת בקשה לתקצוב רשויות מקומיות עבור עיצוב מרחבי הגן העתידי.
3. נספח ג' – מסמך תפיסה ועקרונות הפדגוגיה החדשנית בגן הילדים, ותיאור התאמת מרחב הלמידה המוצע לתפיסה זו

נספח א' - עקרונות והנחיות לתכנון אדריכלי ל"מרחב הגן העתידי"

מרחבי הגן העתידי – דגשים פדגוגיים

מודל "הגן העתידי" מטרתו לקדם פדגוגיה חדשנית, הוליסטית המפתחת את מיומנויות המאה ה-21: עבודת צוות, אינטליגנציה רגשית, עבודה בסביבה משתנה ויצירתיות. סביבות כאלה (בתוך הגן ובחצר) הן סביבות עבודה פיזיות, משולבות טכנולוגיה, המספקות מענה לצרכים ההתפתחותיים של הילדים (מוטוריים, רגשיים וחברתיים). כדי לעודד למידה חדשנית ויצירתית על סביבות הלמידה להיות גמישות, אסתטיות, מעוררות השראה וברות קיימא בסביבה משתנה.

- **ביטוי אישי** - מרחבים גמישים ורב תכליתיים המאפשרים מעורבות ילדים בארגון המרחב ויצירתו. מרחבים המאפשרים שהייה ורוגע, מרחבים למפגשים אישיים וקבוצתיים. מרחבים המעודדים הבעה וביטוי אישי.
- **קהילתיות** - מרחבים המאפשרים התכנסות משותפת, מרחבים המזמנים פעילויות משותפות ושיתוף הקהילה.
- **יזמות ויצרנות** - מרחבים המצוידים בטכנולוגיה מתקדמת. מרחבי "מייקרים" המאפשרים לילדים לבנות דברים, לתקן ולפתור בעיות ברוח "עשה זאת בעצמך".
- **למידה מרחבי החיים** - מרחבים טבעיים המאפשרים לילדים חקר אותנטי, מגע ישיר עם הטבע ועיסוק בשאלות אוטנטיות. מרחבים המצוידים באביזרי חקר.

עקרונות על

1. מרחב המאפשר דרכי הוראה/למידה מגוונות
2. מרחב המאפשר חלוקת משנה

משרד החינוך

המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך קדם יסודי

המינהל לפיתוח מערכת החינוך

3. מרחב המאפשר רב תכליתיות
4. גמישות, ניידות ויכולת שינוי המרחב בקלות
5. ריהוט והצטיידות מותאמים לפדגוגיה חדשנית, המאפשרים ורסטיליות ומנחי למידה שונים
6. שילוב אמצעים טכנולוגיים וציוד תקשוב (בהתאם לחוזר מנכ"ל)
7. ורסטיליות בגבהי ומנחי למידה: רצפה, שרפרף, כסא, כסר בר, עמידה
8. אור יום ותאורה מלאכותית כללית בטמפרטורה מתאימה, עם אפשרות לתאורה מותאמת וייחודית
9. טיפול במשטחים: רצפה, קירות, תקרה וטקסטורות.
10. מרחב המכיל מגוון חומרים וטקסטורות
11. מרחב תלת ממדי המאפשר פעילות אופקית ואנכית, לדוגמא: רמפות, מדרגות, מרפסות מורמות, שיפועים וכו'.
12. מרחבים היוצרים קשר בין הפנים לחוץ.
13. מרחבים אקוסטיים
14. מרחבים המבטאים קשר בין תחומי דעת
15. מרחבים טבעיים המאפשרים מגע ישיר עם הטבע

פונקציות וחללי משנה

יש לתת מענה תכנוני לקיום מגוון פונקציות משתנות בתוך הגן ובחצר כמפורט לעיל:

1. אזור לפעילות עיונית וחקר
2. אזור רך ללמידה א-פורמלית
3. אזור המאפשר שהות ורוגע
4. אזור להתכנסות משותפת
5. אזור למפגש אישי
6. אזור לעבודה בקבוצות
7. אזור מיקוד והצגה, כולל מסך ומקרן
8. אזור מייקר ספייס בו בונים דברים
9. אזור גלריה המשמש להצגת תוצרים
10. אזור משחק חופשי

חלק מהפונקציות קבועות וחלקן משתנות בהתאם לפעילות. חלק מהפונקציות תהיינה משולבות באחרות בן זמנית וחלקן יכולות להוות פעילות יחידה.

משרד החינוך

המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך קדם יסודי

המינהל לפיתוח מערכת החינוך

נספח ב' - טופס הגשת בקשה לתקצוב רשויות מקומיות עבור עיצוב מרחבי הגן העתידי

שם הרשות: _____ אשכול סוציאקונומי: _____

מחוז: _____

סה"כ מס' גנים הפועלים בתפיסה "גן חדשני" ברשות: _____

שם המפקחת על גני הילדים: _____

פרטי איש הקשר ברשות:

שם איש הקשר: _____ נייד: _____

דוא"ל: _____

פרטי הגן:

שם הגן: _____ סמל מוסד/ אתר: _____

כתובת גן הילדים: _____ **גוש וחלקה** _____

בעלות המבנה: _____

שם מנהלת הגן: _____ טל נייד: _____

דוא"ל: _____

חתימת מנהל אגף החינוך: _____

חתימה וחתימת גזבר העיריה: _____

הבקשה כוללת את הדרישות המצורפות בזאת:

1. נספח ג' - מסמך תפיסה ועקרונות הפדגוגיה החדשנית
2. רשימת הקורסים בפיתוח המקצועי (צילום מתוך פורטל עובדי הוראה)
3. תכנית מצב קיים + מצב מוצע להתאמת עיצוב מרחב הגן ו/או החצר בקנ"מ 1: 100
4. התומכת בתפיסה הפדגוגית (תכנית pdf) לציין שטח הגן נטו (תכנית צבועה).
4. לצרף תמונות מצב קיים של מבנה וחצר הגן.
5. אומדן עלויות מפורט: פירוט כמויות ופירוט מחיר יחידה כולל סך הכל חתום על ידי מהנדס הרשות. האומדן מבוסס על מחירון מוכר בענף ציבורי.

משרד החינוך

**המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך קדם יסודי**

המינהל לפיתוח מערכת החינוך

המלצת מפקחת גני הילדים ברשות :

חתימת המפקחת : _____

משרד החינוך

המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך קדם יסודי

המינהל לפיתוח מערכת החינוך

**נספח ג' - מסמך תפיסה ועקרונות הפדגוגיה החדשנית בגן הילדים, ותיאור התאמת מרחב
הלמידה המוצע לתפיסה זו**

פירוט התפיסה הפדגוגית החדשנית:

1. מהי התפיסה הפדגוגית אותה את מקדמת? צייני את **החידוש** בתפיסה זו.
2. האם הגן פועל על פי תפיסה זו? אם כן – כמה זמן? ומהו השינוי שהובלת בזמן זה?
3. אילו **עוגנים פדגוגיים** של הגן העתידי מקדמת התפיסה, וכיצד?
4. אילו תאוריות חינוכיות ו/או התפתחותיות תומכות בתפיסה זאת, וכיצד?
5. לאילו **מגמות עתיד** קשורה התפיסה, וכיצד? האם התפיסה עונה על **צרכי דור האלפא**?
6. מהו המרחב אותו את מבקשת לעצב? כיצד יקדם המרחב את התפיסה הפדגוגית?
7. צרפי את פירוט ההשתלמויות בפיתוח המקצועי בהן השתתפת בשלוש השנים האחרונות.